

Saksbehandler: Turid Sønstabø

Rådmann:

Saksnr.	Utvalg	Møtedato
013/21	Hovedutvalg helse og omsorg	26.05.2021

Sykefravær 1. kvartal 2021

Rådmannens forslag til vedtak:

Fraværstallene tas til orientering.

Saksutredning

Hva saken gjelder:

Saken omhandler sykefraværstatistikk for første kvartal i Karmøy kommune. Det vil framover bli rapportert fravær pr kvartal.

Pandemisituasjonen vi befinner oss i viser tydelige utslag på fraværstallene. Råd og tiltak fra sentrale myndigheter om hvordan vi skal håndtere situasjon har resultert i at nær 600 medarbeidere har meldt fravær tilknyttet covid 19 i løpet av 1. kvartal.

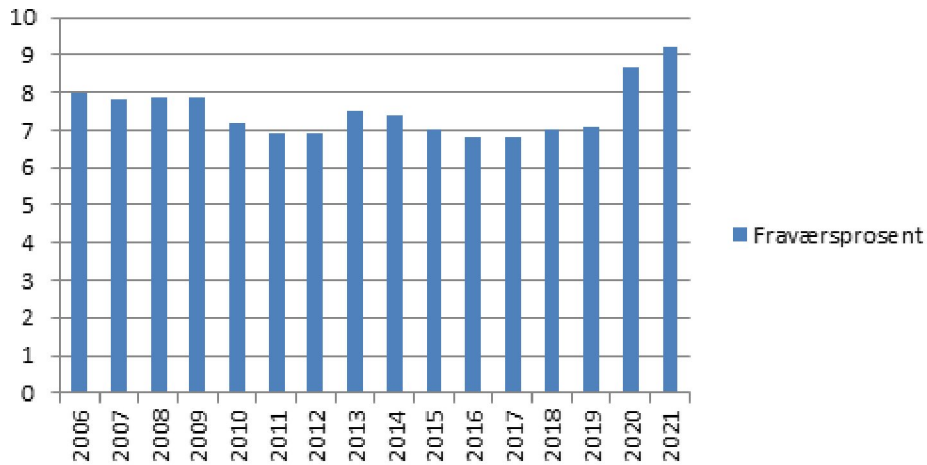
1. Sykefraværstatistikk i Karmøy kommune og rapporteringsrutiner

Sykefraværstatistikken for Karmøy kommune er utarbeidet på grunnlag av registreringer som er gjort i vårt ansattsystem (Visma Enterprise). Statistikken omfatter ansatte med fast månedslønn, ikke timelønnede. Når arbeidstakeren har vært sykemeldt i over ett år tas vedkommende ut av statistikken og teller ikke med i antall mulige dagsverk.

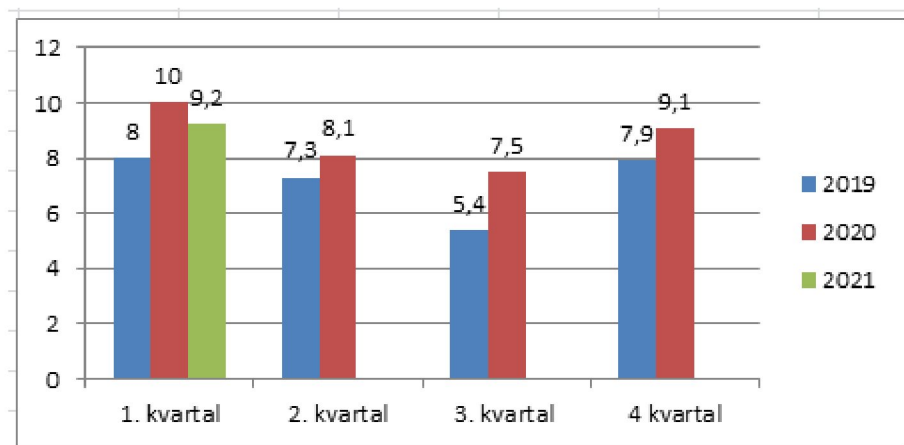
2. Utvikling av sykefraværet i Karmøy kommune

Fraværet for Karmøy kommune har de siste årene vært mellom 6,8 % og 8,7 %. Tabellen viser fravær pr hele år samt første kvartal i år som viser et fravær på 9,2 %.

Fraværsprosent

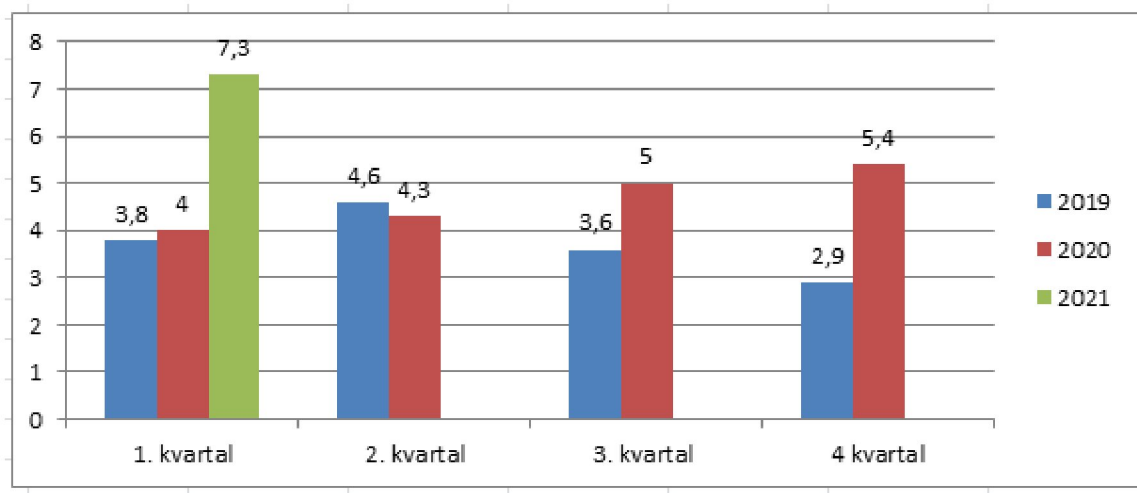
Neste diagram viser fravær pr kvartal for i år samt de to forutgående årene. Fraværet er vanligvis høyest første kvartal og lavest tredje kvartal. Fravær for første kvartal i år viser et lavere fravær enn fjoråret.

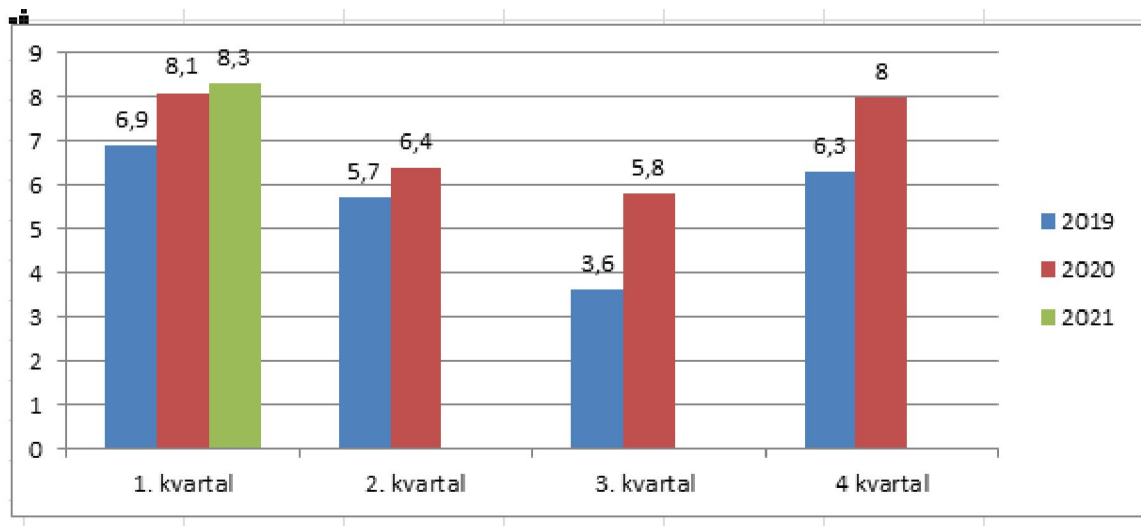
1. Etatsvise oversikter

Samme diagram for etatene viser at det er en oppgang i sentraladministrasjon og oppvekst- og kultur, men en nedgang i helse- og omsorg samt teknisk etat.

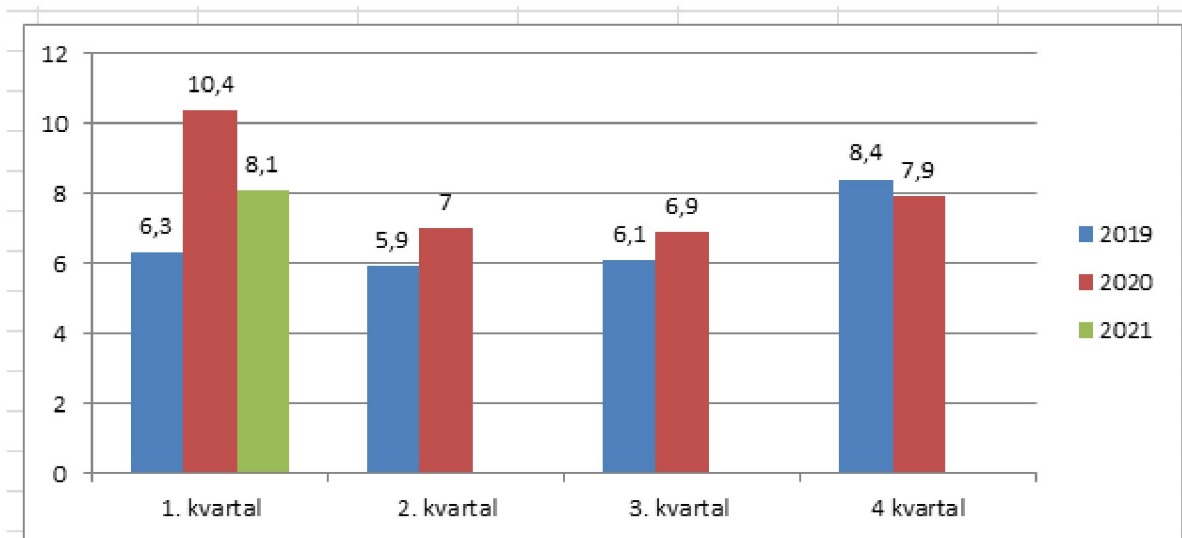
Sentraladministrasjon

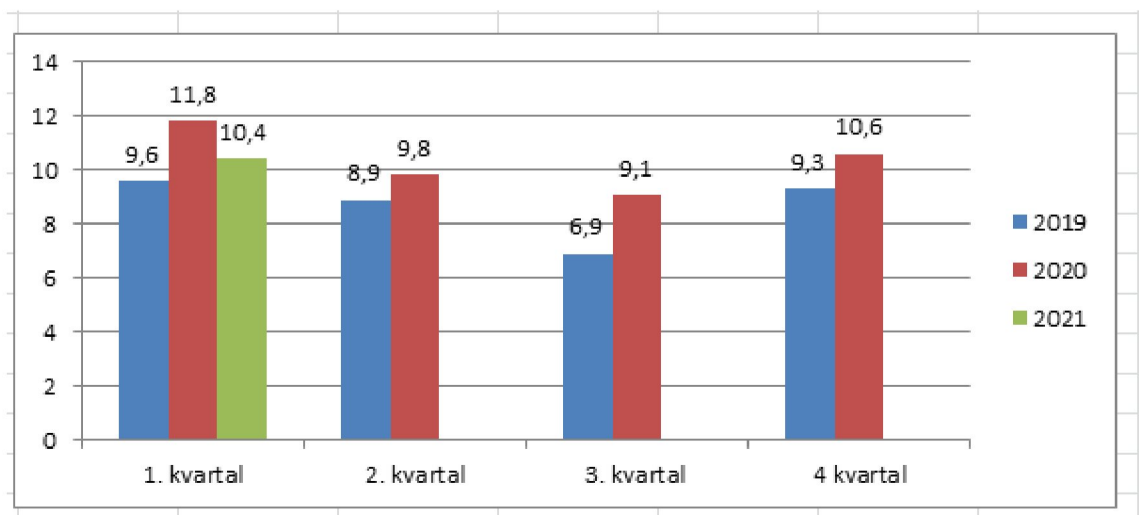
Oppvekst- og kultur:

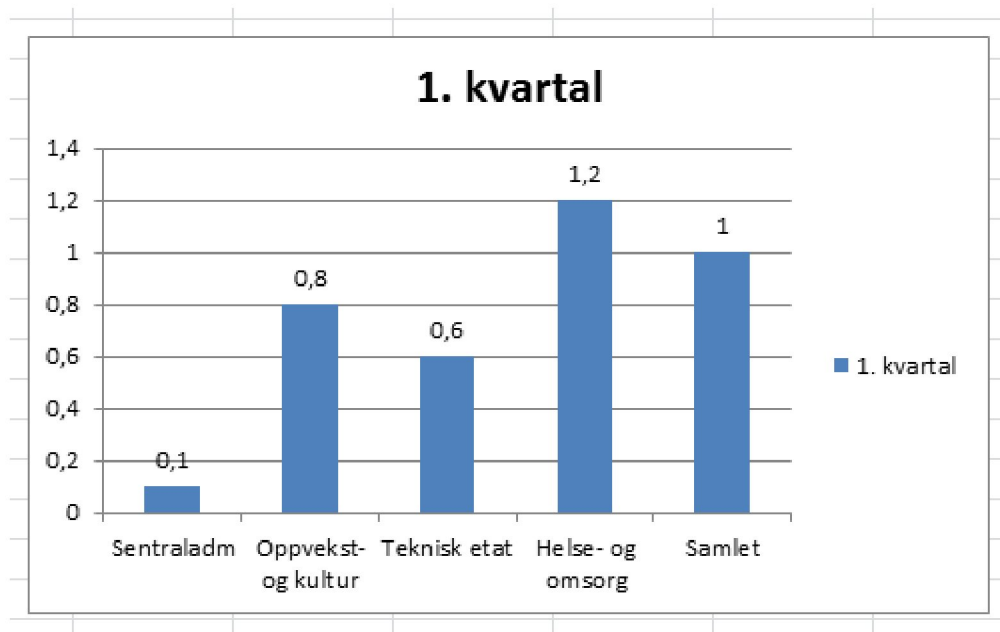
Teknisk:

Helse- og omsorg:

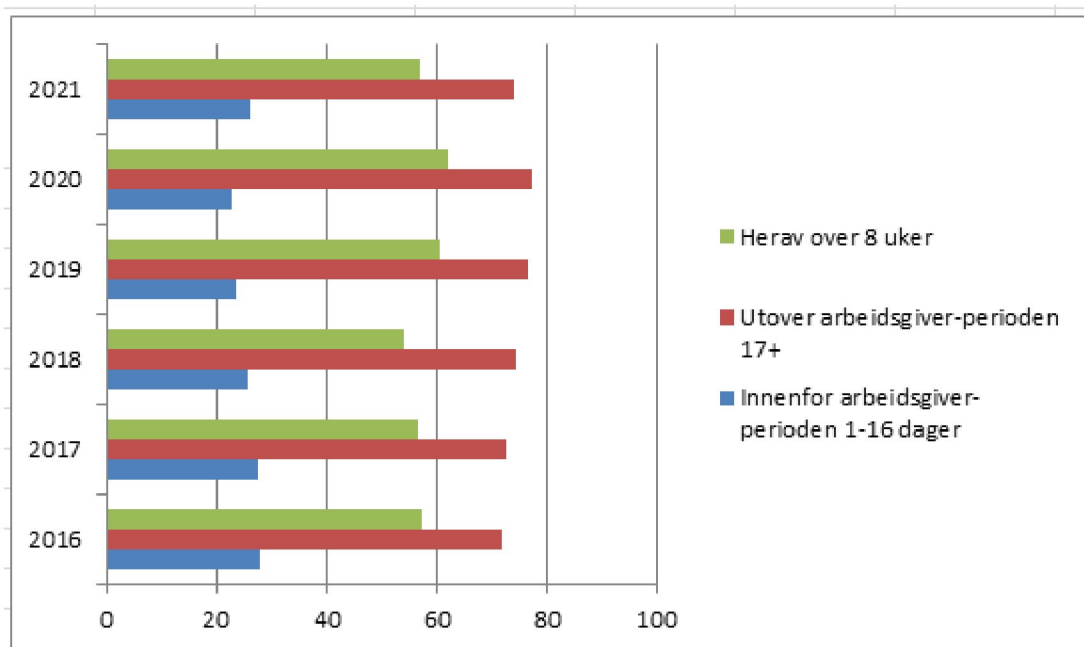

Det er nå mulig å ta ut statistikk som er merket med korona. For første kvartal så utgjør koronamerket fravær 1 % og er høyest i helse- og omsorg og lavest i sentraladministrasjon.

4. Kort- og langtidsfravær

Arbeidsgiver betaler alle kostnader for sykefravær innen arbeidsgiverperioden som er de første 16 dagene i et sykefravær. Rundt 30 % av alle fraværsdager er innenfor denne kategorien. Fra 17. dag kommer det refusjon fra folketrygden. De resterende 70 % er innenfor denne. Over halvparten av alle fraværsdager er tilknyttet fravær utover 8 uker. a

6. Sammenlignet med tall fra KS/SSB

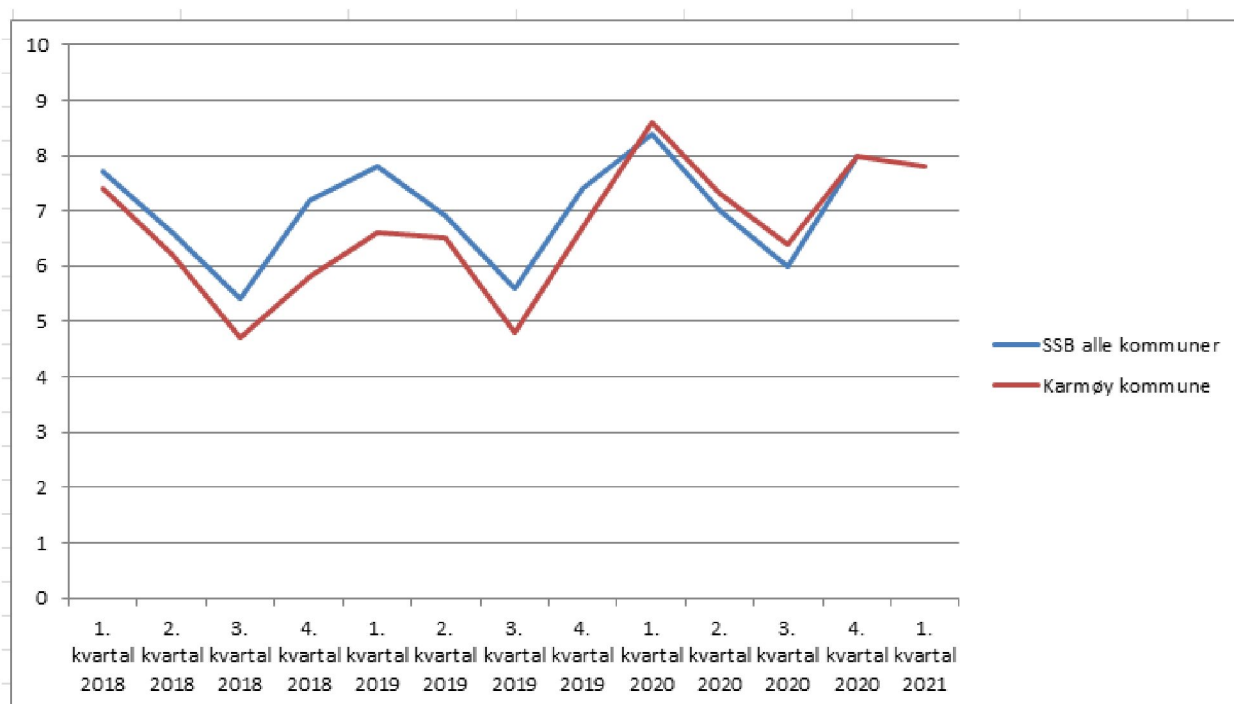
KS har endret sine rapporteringsrutiner og henter nå sine fraværs tall fra SSB. Det er legemeldt fravær per kvartal som vises etter næring. Nyeste tall (publisert 21.04.21) er disse:

Legemeldt sykefravær fra og med 1. kvartal 2018 til og med 4. kvartal 2020. Kommunene:
Kilde: SSB via KS

Næring	2018				2019				2020			
	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Alle næringer	7,7	6,6	5,4	7,2	7,8	6,9	5,6	7,4	8,4	7,0	6,0	8,0
Offentlig administrasjon m.v.	5,3	4,5	4,0	5,0	5,2	4,6	4,0	5,1	5,5	4,4	4,1	5,1
Off. adm., undervisning, helsetj. samt pleie og omsorg	7,8	6,7	5,5	7,3	7,9	7,1	5,7	7,6	8,6	7,1	6,1	8,2
Undervisning	6,5	5,5	3,7	6,0	6,7	5,9	3,9	6,4	7,1	5,6	4,3	7,0
Helsetjenester	8,1	6,9	6,0	7,4	8,1	7,4	6,2	7,8	8,9	7,2	6,6	8,3
Pleie og omsorgstjenester i institusjon	8,9	8,0	6,8	8,6	9,1	8,4	7,0	8,6	10,0	8,5	7,6	9,6
Andre omsorgsinstitusjoner samt bofellesskap	9,1	7,9	6,7	8,6	9,1	8,3	7,0	8,7	10,1	8,6	7,6	9,4
Sosiale omsorgstj. uten botilbud, ekskl. barnehager	8,7	7,6	6,5	8,2	8,8	7,9	6,7	8,7	9,8	8,2	7,0	9,0
Barnehager	9,7	8,3	6,7	8,9	9,8	8,5	6,6	9,2	10,8	9,3	7,6	10,4
Grunnskoleundervisning	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	7,0
Barnevernstjenester	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	8,8
Kommunale sosialkontortjenester	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	7,3

Det er ikke mulig å bruke kostrafunksjonene til å hente ut nøyaktig samme grupper som SSB bruker i sin næringsinndeling. Det presenteres derfor en samlet oversikt over legemeldt fravær pr kvartal for Karmøy for å sammenligne med kommunetall ellers.

Den viser at Karmøy kommune har hatt lavere legemeldt fravær enn snittet for alle kommuner fram til 2020.

7. Andre spørsmål

I møtet hovedutvalg administrasjon den 25.03.21 ble det stilt spørsmål om det er høyere fravær tilknyttet langvakter. Det ble pekt på at gruppen ansatte over 50 år har høyere fravær over tid enn gruppen under 50 år. Det ble også vist til folkehelseundersøkelsen som viser at mange blir mobbet og stilt spørsmål om vi kan se dette i fraværstallene. Det ble også bedt om tilbakemelding på om det er noen sammenheng mellom score på brukerundersøkelser og fraværstall.

Fravær knyttet til langvakter

Det er en del ansatte som jobber langvakter i Karmøy kommune. Vi har imidlertid ikke verktøy som gjør at vi kan ta ut fraværstall på den gruppen og sammenligne med de som ikke jobber langvakter.

Det er gjort en undersøkelse som viser at å jobbe 12 timer eller mer minsker risikoen for sykefravær. Det blir blant annet vist til følgende fordeler:

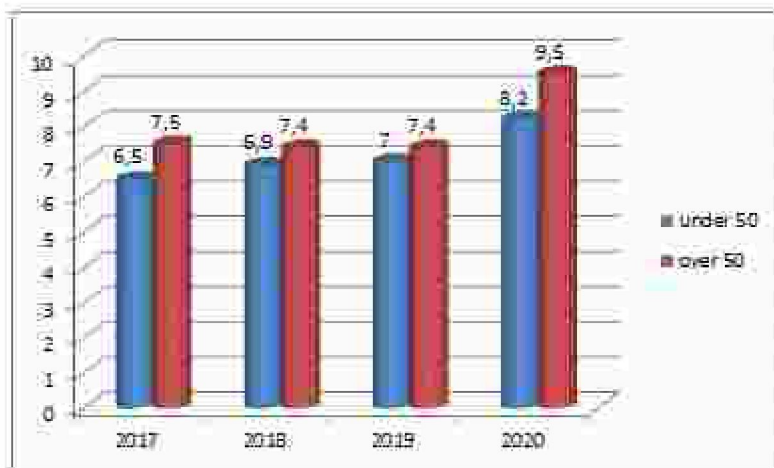
- lengre friperioder og dermed bedre tid til å restituere seg mellom vaktene
- mer tid til å planlegge og prioritere på langvakter, mer kontinuitet

Det påpekes også at langvakter ikke passer for alle.

Forskningsartikkelen finnes her: <https://link.springer.com/article/10.1007/s00420-018-1372-x>

Fravær 50+

Denne tabellen inngikk i saken om fravær som hovedutvalget behandlet i sist møte.

Den viser at aldersgruppen 50+ har høyere fravær over tid. Økningen fra 2019 til 2020 er også høyere, 28 % økning mot 17 % for de under 50 år. Vi har ikke noen egen informasjon som kan forklare dette og har derfor sett om det andre aktører som kan belyse dette nærmere. Statens arbeidsmiljøinstitutt (STAMI) utfører mange studier som ser på ulike faktorer som påvirker sykefraværet uten at vi har funnet noe som kan svare ut forskjellen i fraværet som pekt på her. I tillegg viser til KS en rapport fra PROBA samfunnsanalyse som har som utgangspunkt på se på om det er en sammenheng mellom sektoren (offentlig eller privat) medarbeideren jobber i og sykefravær. Alder er også en faktor som det er tatt hensyn til, men rapporten kan ikke belyse problemstillingen

nærmere. Rapporten konkluderer med at det ikke sektoren medarbeideren jobber i som bestemmer om vedkommende har høyt eller lavt fravær. Det er hvem vedkommende er, hva vedkommende jobber med og hvilken bakgrunn vedkommende har som styrer fraværet mest.

Mer info: <https://www.ks.no/fagomrader/statistikk-og-analyse/fravar/sykefravaret-i-kommunal-og-privat-sektor/>

Mobbetall i folkehelseundersøkelsen og sammenheng med fraværstall i kommunen

Fra rapporten «Oversikt over helsetilstand og påvirkningsfaktorer 2020» er det hentet ut informasjon som viser tall for mobbing i skole og for 7. og 10. trinn. Avsnittet i rapporten ser slik ut:

3.2.9 MOBBING PÅ SKOLEN

Elevundersøkelsen er obligatorisk for 7. og 10. trinn. Undersøkelsen spør blant annet om elevene har blitt mobbet på skolen den siste tiden.

7. trinn: Kurven for opplevd mobbing for Karmøy kommune ligger på gul - og over nivået for Rogaland og landsgjennomsnittet. Nivået ser ut til å ha vært stabilt de siste årene.

10. trinn: Kurven for opplevd mobbing på 10. trinn har utviklet seg i positiv retning fra 17/18 til 19/20 og ligger over snittet for landet og fylket.

Farge rød, gul -, gul + og grønn: Disse fargene benyttes for å plassere indikatorene på ulike nivåer innen grunnskolen i Karmøy. Fargene leses av etter hvilket nivå kurvene er plassert på. Grønn er høyeste verdi og beste skår, gul + nest høyeste, deretter kommer gul - og rød er laveste nivå. Grunnet endring i Elevundersøkelsen er det ikke mulig å hente ut tall på mobbing annet enn noen få år tilbake i tid.

Begrunnelse for valg av indikator: Mobbing er et alvorlig problem som rammer mange unge. Det kan defineres som gjentatte negative handlinger der én eller flere personer bevisst og med hensikt skader eller forsøker å skade eller tilføre noen ubehag. Som regel er mobbeofrene ute av stand til å ta igjen. Mobbingen kan være fysisk, ved bruk av vold, eller psykisk, som vedvarende utfrysing fra vennegjengen. Mobbing er en vesentlig individuell risikofaktor for psykiske lidelser. Barn som mobbes har opptil sju ganger høyere risiko for psykiske plager som angst, depresjon, ensomhet og rastløshet enn barn som ikke mobbes. Blant barn og unge som mobbes er også kroppslige helseplager som hodepine, ryggmerter, "vondt i magen" og svimmelhet dobbelt så vanlig som blant andre barn. Jo oftere et barn blir mobbet jo større er risikoen for helseplager (Nordhagen 2005). Sammenhengen mellom mobbing og helseplager understreker at det er viktig å forebygge mobbing i skolen. Kilde: Folkehelseinstituttet.

Det registreres ikke årsaker til sykefraværet sånn at det er ikke mulig å hente ut tall fra eget fraværsregister.

Imidlertid så mener STAMI at mobbing er et betydelig problem i arbeidslivet. Det vises til en rapport hvor forskere har oppsummert all eksisterende kunnskap om mobbing i arbeidslivet (*What we know, what we do not know, and what we should and could have known about workplace bullying. An overview of the literature and agenda for future research*). Her vises det til at i Norge opplever til enhver tid rundt fem prosent av arbeidstakere seg mobbet på jobben.

Mer info: <https://stami.no/arbeidsmiljo-mobbing-i-arbeidslivet-fra-1989-til-i-dag/>

Arbeidsmiljøutvalget skal virke for gjennomføring av et fullt forsvarlig arbeidsmiljø og overvåke arbeidsmiljøet i organisasjonen. Utvalget skal også nøye følge i spørsmål som angår arbeidstakernes sikkerhet, helse og velferd. Arbeidsmiljøutvalget i Karmøy kommune har vedtatt en handlingsplan hvor hensikten er:

- Øke bevisstheten rundt faktorer som fremmer helse
- Reduserer risiko for helsefare på egen arbeidsplass
- Reduserer sykefraværet.

På hver arbeidsplass er det etablert en arbeidsmiljøgruppe som skal utarbeide en handlingsplan som tilpasses den enkelte avdelings behov og muligheter. En av oppgavene i 2020 var å foreta en grovkartlegging av arbeidsmiljøfaktorer, dvs skaffe et oversiktsbilde over mulige faktorer som kan påvirke arbeidsmiljøet. Videre skal hver arbeidsmiljøgruppe kartlegge og risikovurdere minst to arbeidsmiljøfaktorer med høy risiko og utarbeide handlingsplan. Dette for å sikre at innsatsen for arbeidsmiljøarbeidet skjer der er størst.

Reglement for varsling om kritikkverdige forhold er en kanal som kan brukes for å ta tak i eventuell mobbing. Det kan varsles til nærmeste leder (evt overordnet leder), verneombud, tillitsvalgt eller til varslingssekretariat.

Sammenheng mellom score på brukerundersøkelse og fraværstall

I 2020 ble det gjennomført bruker- og pårørendeundersøkelse i utvalgte helse- omsorgstjenester. Resultatene er samlet i en rapport som ble behandlet av hovedutvalg helse og omsorg i møtet den 10.06.20. Rapporten er vedlagt saken.

I sist møte i hovedutvalg administrasjon ble det bedt om en vurdering på om det er sammenheng mellom score på brukerundersøkelse og fraværstall.

Undersøkelsen er delt inn i fire deler:

1. Brukerundersøkelse: Dagsenter for eldre/personer med demens
2. Brukerundersøkelse: Institusjon – standardundersøkelse
3. Brukerundersøkelse: Institusjon – forenklet
4. Pårørende undersøkelse: Institusjon

Til nr 1: Dagsentrene er samlet i en avdeling med ca 20 ansatte som har ansvar for dagsentrene i Kopervik, Norheim, Skudenes, Storesund, Veia, Åkra og Augustehuset. Snittresultat for Karmøy var en score på 2 som er identisk med resultat på landsbasis. De ulike enhetene i Karmøy varierte fra 1,9 til 2,0, dvs liten forskjell. Samlet fraværstall for 2019 var 6 % og i 2020 var det 8,7 %. Det vurderes som lite hensiktsmessig å fordele fraværet for de 20 medarbeiderne på hvor de jobber da de er så få. En sammenheng mellom fraværstallene og score på brukertilfredshet vil være vanskelig å isolere.

Til nr 2, 3 og 4: Undersøkelsen viser resultater for Storesund bbh, Kopervik bbh og Veia sykehjem. Samlet resultat vises på 39 i rapportene. Tallene for Karmøy samlet sett er noe lavere enn resultatet på landsbasis. Ellers så viser snittresultatene fra 4,1 til 4,5 fire sykehjemmene samt Fredheim totalt sett.

Fraværstallene for de ulike enhetene er i 2020 slik:

- Dagavdelingen 8,7 %
- Kopervik bbh 10,1 %
- Storesund bbh 8,8 %
- Vea sykehjem 8,5 %
- Fredheim 8,7 %
- Åkra bbh 6,6 %

Fraværet ved institusjonene her varierer fra 6,6 % til 10,1 % Dersom det var en sammenheng mellom score på brukerundersøkelsen og fraværet til ansatte, så skulle Storesund, Vea og Fredheim hatt mer det samme resultatet på undersøkelsen og Åkra og Kopervik hatt resultater som avviker fra de i hver sin retning. Det er for liten variasjon til å kunne lese noe sammenheng.

8. Sykefravær i Karmøy kommune så langt i år

Fraværet i første kvartal er 2021 er lavere enn samme periode i 2020. Dersom fravær merket med koronarelater holdes utenfor så er fraværet omtrent på samme nivå som i 2019.